

עת"א 41440/02/17 - ע א נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 41440-02-17 א(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בפני
העותר
נגד
המשיבים

כבוד השופט יוסף בן-חמו
ע א

1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד ההחלטה המנהלית אשר דחתה את בקשתו ליציאה לחופשה ראשונה. ההחלטה המנהלית אימצה את המלצת וועדת אסירי עולם.

נימוקי העתירה :

- העותר, אסיר פלילי, המרצה מאז שנת 2000 עונש מאסר עולם לאחר שהורשע ברצח אשתו, עונשו נקצב ל - 40 שנה.
- התנהגותו של העותר בכלא הינה חיובית, ללא עבירות משמעת, משתתף בטיפול ועובד.
- העותר השתלב בטיפול אינטנסיבי מתמשך ומשמעותי והצליח לעבור שינוי פנימי אמיתי. התרשמות גורמי הטיפול מהאסיר חיובית. השתלבותו בקבוצות הטיפוליות הובילה אותו לקחת אחריות מלאה על השלכות המציאות שיצר בביצוע העבירה.
- העותר שימש במשך כשנה כחונך לאסיר בהשגחה.
- העותר פנה לגורמי הכלא בבקשה להשתלב בטיפול ייעודי לאסירי אלימות בתוך המשפחה, אך בקשתו נדחתה, בשל יתרת מאסר ארוכה והעובדה שהוא איננו משולב בסבב חופשות.
- העותר מבין את חומרת מעשיו ומביע צער וחרטה עמוקה על ביצוע המעשים בהם הודה, עוד בתחילת הדרך.
- וועדת אלמ"ב התרשמה כי מסוכנותו לטווח הקצר פחתה והמליצה על יציאה לחופשה בת 8 שעות בתנאים מגבילים.
- באבחון הפסיכולוגי המעודכן הוערכה מסוכנותו של העותר כגבולית בין נמוכה לבינונית. יחד עם זאת, סברו

המאבחים כי עדיין קיים צורך שהעותר יעבוד על דרכי התמודדות עם רגשות עוצמתיים ולערוך בדיקה עמוקה של הרקע של האלימות שהופעלה כלפי אשתו המנוחה. המאבחים סברו כי ניתן לעבוד על בעיות אלו במסגרת טיפול ייעודי לאלימות בתוך המשפחה.

בפני וועדת אסירי עולם הונח עמדות הגורמים השונים : חוות דעת גורמי טיפול, חוות דעת וועדת אלמ"ב, האבחון הפסיכולוגי, עמדת מודיעין שב"ס שאינו ממליץ על חופשה בשל חמ"ן שלילי, המעיד על הקצנה דתית. מדובר במידע משנת 2013. כמו כן, הונחה עמדת משטרת ישראל המתנגדת גם היא ומצטרפת לעמדת מודיעין שב"ס וכן עמדת המחוז שאיננה ממליצה על חופשה.

וועדת אסירי עולם לא נתנה משקל ראוי לעמדת גורמי הטיפול השונים. המלצתה באה בעקבות עמדת המחוז, המודיעין ומשטרת ישראל, אשר נציגיהם משמשים בפועל כחברי הוועדה האמונים על קבלת ההחלטה. המלצתה הינה בלתי סבירה ובלתי מידתית.

אי הוצאתו של העותר לחופשה, מביאה לכך שנשיא המדינה לא ישקול בשנית תקופת קציבה נוספת. נוצר "מעגל שוטה" הפוגע בעותר.

הוועדה התעלמה כליל מהמלצות וועדת אלמ"ב.

העותר אמנם התקרב לדת, אך אין מדובר בהקצנה דתית שלילית.

כתב התשובה

העותר מסווג בקטגוריה א' בשל הרשעתו ברצח אשתו והעונש שנגזר עליו - מאסר עולם.

בהיות האסיר מסווג לקטגוריה א, הוא איננו זכאי לפריבילגיה של יציאה לחופשה "רגילה", אלא רק לחופשה חריגה בהתקיים הנסיבות המיוחדות ובכפוף לשיקול דעת הנתון לנציב שב"ס.

הביקורת השיפוטית על ההחלטה המנהלית מתמצה לבחינת חוקיות ההחלטה וסבירות הפעלת שיקול הדעת של הגורמים המוסמכים.

בעניינו של העותר התכנסה וועדת אסירי עולם לדיון, שקלה את כל הנתונים ושקלה ביניהם.

בעניינו של העותר קיים מידע שלילי המעלה חשש רב.

דין

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני מחליט לדחות את העתירה.

לא מצאתי יסוד לטענה שהמלצת וועדת אסירי עולם הינה בלתי סבירה באופן המצדיק התערבות שיפוטית.

עיינתי בהמלצת הוועדה. נראה לי כי הוועדה שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים ולא התעלמה מהנתונים החיוביים שהיו לזכותו של העותר.

לא מקובלת עלי טענת ב"כ העותר באשר להרכבה ואיושה של הוועדה.

הרכבה של הוועדה נקבע בפקנ"צ 04.40.00 בפרק א', סעיף ד' י.12 והיא כוללת את ראש אגף האסיר, נציג מודיעין שב"ס, נציג היועמ"ש של שב"ס, נציג אח"מ/קמב"ס במטא"ר.

מתקין התקנות וקובע הנהלים בחר לכלול נציגים אלה מתוך ראייה שעמדתם והמלצתם חשובה במיוחד.

כעולה מפרוטוקול הדיון של הוועדה, הובאו בפניה כלל החומרים בנוגע לאסיר, לרבות עמדתו.

הוועדה לקחה בחשבון את העבירה ונסיבותיה, כולל האכזריות שבביצוע המעשה כפי שעולה מגזר הדין, המפרט את ההכנה לרצח, הצורה האכזרית של הרצח. הנאשם דקר את המתלוננת 3 דקירות ושחט אותה כשראשה ניתק כמעט כליל מגופה, כדי לוודא את מותה. כאשר קודם לכן קדמה הכנה של ממש, כדי התוויית תכנית שלמה. בנוסף, לאחר הרצח, בקור רוח ומתוך תכנון, ניסה הנאשם להטעות ולביים התרחשויות שירחיקו אותו מהזירה (עמודים 9,11 לגזר הדין).

בפרוטוקול מפורטות עמדות : המחוז - נגד, וועדת אלמ"ב - בעד חופשה קצרה בתנאים מגבילים, גורמי טיפול - המפרטים את התהליך האינטנסיבי שעבר. לגבי העבירה ודפוסים מכשילים באישיותו, השינוי התפיסתי והדגשה כי המשך מתווה טיפולי תלוי ביציאתו לחופשות, האבחון הפסיכולוגי האחרון -בו נקבעה מסוכנות נמוכה - בינונית, נטייה להצגת עצמית באור חיובי לא מציאותי, תשובות מצומצמות המצביעות על נטייה להימנעות עד הכחשת מצבים המעוררים רגש שלילי חזק, צורך יתר בשליטה עצמית על מנת לשמור על עצמו מפני רגישות עוצמתית, שיכולים להביא להתנהגות תוקפנית וההערכה כי בטיפול ייעודי לאלימות במשפחה (טיפול שהעותר טרם שולב בו) יהיה ניתן לעבוד על התמודדות יעילה עם רגשות עוצמתיים. מודיעין שב"ס -מתנגד ומשטרת ישראל- מתנגדת.

הוועדה מציינת בפרק הסיכום כי שקלה את כל הנתונים הפועלים לזכותו של האסיר, כולל התהליך הטיפולי אותו עבר והמשך הטיפול העתידי אליו מיועד, חוות דעת אלמ"ב, מסוכנותו הגבולית, הטיפול העתידי אליו מיועד, חוות דעת אלמ"ב, אך שקלה גם את עניין תקופת המאסר - 40 שנה, יתרת מאסר ארוכה - מועד השחרור 2040, ועמדתם והמלצתם של הגורמים שהתנגדו להוצאתו לחופשה. הוועדה סברה כי טרם חלף הזמן כדי לבחון האם שינוי זה מהותי, כן וארוך טווח, החשש מקבל ביטוי גם באבחון הפסיכולוגי כפי שפורט לעיל. הוועדה סבורה כי יש להמשיך ולבחון את המגמה החיובית בה נמצא.

בסיום המכלול סברה הוועדה כי טרם בשלה העת להוצאתו לחופשה ועל כן היא איננה ממליצה על חופשה. בניגוד לנטען, עמדת אלמ"ב זכתה להתייחסות ונשקלה. הוועדה לא התעלמה ממנה.

באשר להקצנה הדתית, עיינתי בחומר המודיעיני. המידעים הלא מעטים מצביעים על כך שאין מדובר בהקצנה דתית

"תמימה" - סוג של "חזרה בתשובה", אלא מדובר בהקצנה בעלת אופי מיוחד, בעלת היבטים ומסרים שליליים מאוד. יש יסוד סביר להניח שאותה הקצנה דתית נמשכת. היא גם לא הוכחה.

בנוסף לכך, ישנם מידעים על התנהלות שלילית.

הלכה היא כי גם אם לסברתו של השופט היה מקום לערוך איזון ראוי יותר, אל לו לשופט להחליף את שיקול דעת השלטונות בשיקול דעתו שלו.

שוכנעתי שהוועדה שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים והאיזון שנעשה ביניהם הינו סביר ואיננו חורג ממתחם הסבירות.

אשר על כן, אני מחליט לדחות את העתירה.

ניתנה היום, י"ג ניסן תשע"ז, 09 אפריל 2017, בהעדר
הצדדים.